

Barcelona creix: l'enderroc de les muralles i l'annexió dels pobles del Pla

Objectius

- Relacionar continguts teòrics treballats a l'aula amb les restes que es conserven a Barcelona.
- Responsabilitzar-se de la feina que cada alumne/a ha de dur a terme.
- Conèixer i valorar el patrimoni històric de la nostra ciutat i incidir en la importància de la seva conservació.

Descripció de l'activitat

Amb aquesta activitat es proposa que l'alumnat en petits grups faci una sortida per a conèixer alguns dels aspectes bàsics del creixement barceloní originat arran de l'enderroc de les muralles. Mercès a les activitats preparades, l'alumnat descobrirà per què els culés acostumen a reunir-se a la font de Canaletes i d'on prové l'expressió "va ser un sopar de Cal Deu".

Recursos emprats

Per a la preparació i realització de la sortida així com per a l'elaboració del dossier que haurà de presentar l'alumnat, es recomana la consulta d'una sèrie de materials: plànols, fotografies d'època, il·lustracions, documentals i bibliografia.

Temporització

---

6 hores.

Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnat de 4rt d'ESO.

Aspectes didàctics i metodològics

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat de forma autònoma, en petits grups, faci una sortida seguint les indicacions d'un itinerari guiat. El professorat pot aprofitar les propostes que li semblin convenients del dossier que hem inclòs per a l'alumnat MA_AL_Barcelona creix. És molt important que l'alumnat faci una preparació prèvia de la sortida. És a dir, es llegeixi el dossier i consulti el material que li donarà informació de l'itinerari i dels continguts conceptuals previs que hauria de conèixer per aprofitar millor la sortida. Una vegada l'hagi realitzat, l'alumnat haurà de presentar un dossier, il·lustrat amb fotografies pròpies, responent les qüestions plantejades pel professorat. Es recomana que el dossier es presenti de manera individual, perquè d'aquesta manera es pot avaluar millor individualment.

Si el professorat prefereix fer la sortida amb tot el grup classe, pot consultar la taula que apareix al document MAT_PROF_Barcelona creix.

Continguts, competències i procediments/tècniques que es treballen de forma destacada

---

Continguts

- L'enderroc de les muralles de Barcelona.
  - La Barcelona emmurallada.
  - La urbanització de l'eixample barceloní.
- Els pobles del pla de Barcelona i la seva annexió.
  - Les Corts: de poble a districte.

Competències i procediments

- Competència comunicativa, lingüística i audiovisual.
- Competència artística i cultural.
- Competència d'aprendre a aprendre.
- Competència d'uatonomia i iniciativa personal.

Procediments/tècniques

- Sortides i treball de camp
- Gestió d'informació
- Mapes i plànols
- Comunicació escrita

Documents adjunts

Material de treball per a l'alumnat

El trobareu al material descarregable de l'aplicatiu ARC

MA_AL_De Barcelona creix

MAT_PROF_Barcelona creix

Altres documents:

Plànols:

- Plànol de Barcelona i els pobles del Pla.
- Plànol del districte de Les Corts.
- Plànols de l'Eixample barceloní: <http://www.anycerda.org/web/arxiu-cerda>
- TATJER i MIR, Mercè i altres: El nucli antic: Les Corts Noves, Barcelona, Ajuntament de Barcelona Districte de les Corts ("Quaderns d'estudi",3), 2001.

Fotografies d'època, procedents de:

- Arxiu d'Etnografia i Folklore de Catalunya.
- Arxiu Municipal del districte de les Corts
- Barcelona d'abans. Arxiu de documents gràfics. Sèries primera i segona, Barcelona, Editorial A. Millà, 1960.
- GARCÍA ESPUCHE, Albert, El Quadrat d'Or. Centre de la Barcelona modernista, Barcelona, Lunweg editores, 2002.
- <http://barcelofilia.blogspot.com.es/search/label/Edificis%20escap%C3%A7ats>
- Torre Rodona. Can Vinyals a Cercador Patrimoni arquitectònic
http://w10.bcn.es/APPS/cat_patri/editElement.do?reqCode=inspect&id.identificador=2062&id.districte=04

Il·lustracions, procedents de:

- Barcelona d'abans. Arxiu de documents gràfics. Sèries primera i segona, Barcelona, Editorial A. Millà, 1960.
- NAVARRO i MOLLEVÍ, Imma, El món rural a les Corts, Barcelona, Ajuntament de Barcelona Districte de les Corts ("Quaderns d'estudi",6), 2004.
- TATJER i MIR, Mercè i VILANOVA i OMEDES, Antoni, El nucli antic: Les Corts Noves, Barcelona, Ajuntament de Barcelona Districte de les Corts ("Quaderns d'estudi",3), 2001.

Documentals :

- Coneguem les Corts: la transformació del territori
<http://histotube.blogspot.com.es/2010/12/coneguem-les-corts-la-transformacio-del.html>
- <http://www.btv.cat/btvnoticies/2011/12/09/la-torre-rodona-es-una-de-les-construccions-mes-antigues-de-les-corts/>
- Cerdà un visionari maleït:
<http://www.tv3.cat/videos/2594859>

Bibliografia:

- Barcelona fa cent anys, Barcelona, Editorial Rourich, 2009.
- CIRICI, Alexandre, Barcelona pam a pam, Barcelona, Editorial Teide S.A. ("Què cal saber?", 8), 1982.
- FABRÉ, Jaume i HUERTAS, Josep Maria, La Barcelona del segle XX. Burgesa i revolucionària, Barcelona, Flor del Vent edicions S.A. ("Col·lecció de Llevant a Ponent",11), 2000.
- GARCÍA ESPUCHE, Albert, El Quadrat d'Or. Centre de la Barcelona modernista, Barcelona, Lunweg editores, 2002.
- HERNÁNDEZ i CARDONA, Francesc Xavier, Barcelona. Història d'una ciutat. Aproximació didàctica, Barcelona, Llibres de l'Índex ("Descoberta", 13), 2001.
- HUERTAS CLAVERIA, Josep Maria, La Barcelona desapareguda, Barcelona, Angle Editorial, 2004.
- INTRA S.L., Els transports i la mobilitat a les Corts, Barcelona, Ajuntament de Barcelona Districte de les Corts ("Coneguem Les Corts",9), 2009.
- NAVARRO i MOLLEVÍ, Imma, El món rural a les Corts, Barcelona, Ajuntament de Barcelona Districte de les Corts ("Quaderns d'estudi",6), 2004.
- TATJER i MIR, Mercè i VILANOVA i OMEDES, Antoni, El nucli antic: Les Corts Noves, Barcelona, Ajuntament de Barcelona Districte de les Corts ("Quaderns d'estudi",3), 2001.
- TATJER i MIR, Mercè i VILANOVA i OMEDES, Antoni, El nucli antic: Les Corts Velles, Barcelona, Ajuntament de Barcelona Districte de les Corts ("Quaderns d'estudi",2), 2000.

Itinerari

Itinerar Barcelona: formes d'interpretar la ciutat.